

Протокол
засідання делегацій України та Російської Федерації
по визначенню правового статусу Азовського моря і
Керченської протоки та розмежуванню
континентального шельфу і виключної (морської) економічної
зони в Чорному морі

16-17 жовтня 1996 року в м. Керч відбулось Перше засідання делегацій України та Російської Федерації по визначенню правового статусу Азовського моря і Керченської протоки, в ході якого було також обговорено в попередньому порядку питання про розмежування континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони в Чорному морі (список делегацій додається).

Порядок денний засідання:

1. Про поданий українською стороною проект Договору між Україною і Російською Федерацією про правовий статус Азовського моря і судноплавства в його акваторії.
2. Про поданий українською стороною проект Договору між Україною і Російською Федерацією про правовий статус Керченської протоки.
3. Про поданий українською стороною проект Договору між Україною і Російською Федерацією про розмежування континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони в Чорному морі.
4. Про порядок користування Керч-Єнікальським каналом.
5. Про підготовку до другого засідання підкомісії з прикордонних питань Змішаної Українсько-Російської комісії по співробітництву.
6. Різне.

В ході переговорів сторони констатували, що переговорний процес щодо визначення правового статусу Азовського моря і Керченської протоки та розмежування континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони в Чорному морі, який розпочався між Україною і Російською Федерацією, є важливим кроком на шляху подальшого розвитку і поглиблення добросусідських відносин, дружби і співробітництва, суттєвим елементом роботи Змішаної Українсько-Російської комісії по співробітництву.

Українська делегація вважає за необхідне провести відповідно до міжнародного права делімітацію державного кордону між Україною і Російською Федерацією в Азовському морі та Керченській протоці. Делімітація передбачає надання водам Азовського моря та Керченської протоки статусу внутрішніх вод України і Російської Федерації. Вирішення

питання щодо проходження державного кордону між Україною і Російською Федерацією в акваторіях Азовського моря, Керченської протоки, а також Чорного моря дозволить визначити межу суверенітету кожної з держав у цьому регіоні, що в свою чергу сприятиме раціональному господарюванню, збереженню і збалансованому використанню природних ресурсів, охороні навколишнього середовища, боротьбі з правопорушеннями.

На думку російської делегації, правовий статус та режим використання Азовського моря і Керченської протоки неподільно пов'язані між собою і складають одне ціле. Інтересам обох держав відповідало б закріплення за акваторією Азовського моря і Керченської протоки статусу внутрішніх вод та спільне їх використання при відсутності будь-якого розмежування їхніх морських просторів.

В процесі обговорення порядку денного сторони дійшли такого висновку:

По першому питанню делегації концептуально і постатейно розглянули та узгодили текст проекту Договору про правовий статус Азовського моря і судноплавства в його акваторії як основу для проведення переговорів на наступному засіданні. При цьому статті 1, 2, 3 проекту Договору не були узгоджені та за пропозицією російської сторони поставлені у квадратні дужки.

По другому питанню делегації концептуально і постатейно розглянули та узгодили текст проекту Договору про правовий статус Керченської протоки як основу для проведення переговорів на наступному засіданні. При цьому статті 1 і 2 проекту Договору не були узгоджені та за пропозицією російської сторони поставлені у квадратні дужки.

По третьому питанню делегації на прохання російської сторони розглянули проект Договору про розмежування континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони в Чорному морі в попередньому порядку. При цьому російська сторона констатувала, що принципових зауважень до проекту Договору у неї немає, і за її пропозицією було домовлено детально розглянути зазначений проект на наступному засіданні делегацій.

По четвертому питанню сторони констатували, що Керч-Єнікальський канал знаходиться на балансі Керченського морського торгового порту, який є відповідальним за його утримання та безпеку судноплавства каналом. Було також узгоджено, що всі судновласники відповідно до міжнародної практики повинні сплачувати встановлені каналні збори за прохід Керч-Єнікальським каналом. У зв'язку з цим делегація України зазначила, що несплата окремими юридичними особами

Російської Федерації існуючих зборів призвела до значної дебіторської заборгованості, що нанесла і продовжує наносити Керченському морському порту значні матеріальні збитки і може слугувати підставою для прийняття українською владою відповідних заходів.

Російська сторона заявила про свою незгоду з останнім ствердженням делегації України.

Делегація України вважає за необхідне продовжити обговорення питання щодо дебіторської заборгованості російських судновласників в ході другого засідання підкомісії з прикордонних питань.

Сторони доведуть узгоджені рішення до судновласників.

По п'ятому питанню делегації України та Російської Федерації обмінялись думками стосовно проведення другого засідання підкомісії з прикордонних питань в жовтні 1996 року, як про це було домовлено в ході її першого засідання (14.08.96 року, м. Москва).

По шостому питанню:

1. Делегації обговорили проблему безпеки судноплавства і в цьому зв'язку погодились з необхідністю проведення найближчим часом переговорів по обговоренню питань про співробітництво в галузі навігаційно-гідрографічного та гідрометеорологічного забезпечення безпеки мореплавства на Чорному і Азовському морях.

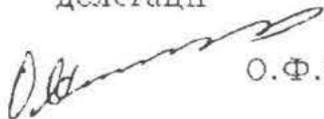
2. Сторони домовились провести друге засідання делегацій в грудні 1996 року. Місце і час засідання запропонує Російська сторона.

Протокол складений в двох примірниках українською та російською мовами.

17 жовтня 1996 року

м. Керч

Керівник української
делегації

О.Ф.Моцик

Керівник російської
делегації

П.Г.Дзюбенко

**Склад
української делегації**

1.	Моцик Олександр Федорович	Начальник договірно-правового управління Міністерства закордонних справ України, керівник делегації
2.	Щербина Володимир Олександрович	Командуючий морськими силами Прикордонних військ України
3.	Іщенко Олександр Васильович	Перший заступник Генерального директора Національного агентства морських досліджень і технологій
4.	Осаволук Леонід Васильович	Начальник відділу делімітації і демаркації державного кордону України
5.	Бугров Віктор Андрійович	Заступник міністра промисловості і енергетики Автономної Республіки Крим
6.	Безукладніков Юрій Олександрович	Начальник головного управління зовнішніх економічних зв'язків Міністерства транспорту України
7.	Дмитришин Петро Олександрович	Начальник управління безпеки мореплавства Міністерства рибного господарства України
8.	Анцелевич Герольд Олександрович	Радник Національного агентства морських досліджень і технологій
9.	Бобошко Сергій Олександрович	Старший офіцер відділу делімітації і демаркації державного кордону України
10.	Школяр Вячеслав Іванович	Юрисконсульт по нормам міжнародного права юридичного відділення командування військово-морськими силами України
11.	Петров Олексій Петрович	Начальник Керченського морського порту
12.	Коломієць Наталія Михайлівна	Секретар делегації

Склад
російської делегації

1. Дзюбенко
Павло Григорович — Заступник директора
Правового департаменту
МЗС Російської Федерації
2. Волосатов
Володимир Олексійович — Головний радник 4-го
Департаменту СНД МЗС
Російської Федерації
3. Гончар
Дмитро Вікторович — Другий секретар Правового
департаменту МЗС
Російської Федерації
4. Онищенко
Олександр Іванович — Старший радник
міжнародно-договірного
департаменту ФПС
Російської Федерації
5. Привалов
Євген Анатолійович — Радник міжнародно-
договірного департаменту
ФПС Російської Федерації
6. Соболев
Юрій Володимирович — Головний спеціаліст
Управління зовнішніх
зв'язків ФС морського
флоту Російської Федерації
7. Сухонін
Євген Костянтинович — Заступник начальника
Управління зовнішніх
зв'язків ФС річкового флоту
Російської Федерації
8. Смірнов
Георгій Валентинович — Начальник гідрографічної
служби Чорноморського
флоту Російської Федерації

PAGE INTENTIONALLY LEFT BLANK

TRANSLATION

Minutes

of the Meeting of the Delegations of Ukraine and the Russian Federation to Determine the Legal Status of the Sea of Azov and the Kerch Strait and to Delimit the Continental Shelf and the Exclusive (Maritime) Economic Zone in the Black Sea

On October 16-17, 1996, the city of Kerch hosted the First Meeting of the Delegations of Ukraine and the Russian Federation to determine the legal status of the Sea of Azov and the Kerch Strait, which included a preliminary discussion of delimitation of the continental shelf and the exclusive (maritime) economic zone in the Black Sea (the list of delegations is enclosed).

Meeting agenda:

1. Regarding the Draft Agreement between Ukraine and the Russian Federation on the legal status of the Sea of Azov and navigation in its waters, which has been presented by the Ukrainian side.
2. Regarding the Draft Agreement between Ukraine and the Russian Federation on the legal status of the Kerch Strait, which has been presented by the Ukrainian side.
3. Regarding the approval of the draft agreement between Ukraine and the Russian Federation on delimitation of the continental shelf and the exclusive (maritime) economic zone in the Black Sea, which has been presented by the Ukrainian side.
4. Regarding the procedure for using the Kerch-Yenikale Channel.
5. Regarding preparations for the second meeting of the sub-committee on border issues of the Joint Ukrainian-Russian Committee on Cooperation.
6. Miscellaneous.

In the course of negotiations, the parties have stated that the negotiation process to determine the legal status of the Sea of Azov and the Kerch Strait and to delimit the continental shelf and the exclusive (maritime) economic zone in the Black Sea, which has begun between Ukraine and the Russian Federation, is an important step on the way toward continued development and deepening of good neighborly relations, friendship, and cooperation, and an essential element of the proceedings of the Joint Ukrainian-Russian Committee on Cooperation.

The Ukrainian delegation believes it appropriate to delimit the state border between Ukraine and the Russian Federation in the Sea of Azov and the Kerch Strait in accordance with international law. Delimitation involves granting the waters of the Sea of Azov and the Kerch Strait status of the internal waters of Ukraine and the Russian Federation.

TRANSLATION

Resolution of the issue regarding the delimitation of the state border between Ukraine and the Russian Federation in the waters of the Sea of Azov and the Kerch Strait as well as the Black Sea would make it possible to draw the boundaries of sovereignty of each state in this region, which would in turn contribute to efficient management, preservation, and sustainable utilization of natural resources, protection of the natural environment, and crime control.

The Russian delegation believes that the legal status and conditions of use of the Sea of Azov and the Kerch Strait are inextricably linked and constitute a single whole. It would be in the interests of both states to grant the waters of the Sea of Azov and the Kerch Strait status as internal waters and use them jointly in the absence of any delimitation of their maritime spaces.

While discussing the meeting agenda, the parties reached the following conclusion:

Regarding item one: the delegations have completed a conceptual and article-by-article review of the text and approved the text of the Draft Agreement on the legal status of the Sea of Azov and on navigation in its waters as the starting point for negotiations at the following meeting. Meanwhile, Articles 1, 2, and 3 of the Draft Agreement have not been approved and, as proposed by the Russian side, have been enclosed in square brackets.

Regarding item two: the delegations have completed a conceptual and article-by-article review of the text and approved the text of the Draft Agreement on the legal status of the Kerch Strait as the starting point for negotiations at the following meeting. Meanwhile, Articles 1 and 2 of the Draft Agreement have not been approved and, as proposed by the Russian side, have been enclosed in square brackets.

Regarding item three: at the request of the Russian side, the delegations have reviewed the Draft Agreement on the delimitation of the continental shelf and the exclusive (maritime) economic zone in the Black Sea on a preliminary basis. The Russian side has stated that they have no objections in principle to the Draft Agreement and, as proposed by the Russian side, the parties agreed to review said draft in detail at the next meeting of the delegations.

Regarding item four: the parties have stated that the Kerch-Yenikale Channel is reflected on the balance sheet of the Kerch Commercial Sea Port, which is responsible for its upkeep and safety of navigation through the canal. It has been also agreed that all ship owners must pay the established canal toll for using the Kerch-Yenikale Channel according to international practice. In light of this, the delegation of Ukraine notes that nonpayment by certain legal entities of

TRANSLATION

3

the Russian Federation of the existing tolls resulted in a large amount of accounts receivable, which have caused and continue to cause the Kerch Sea Port to incur substantial material losses and may serve as grounds for the appropriate measures to be taken by the Ukrainian authorities.

The Russian side has expressed their disagreement with the last statement of the Ukrainian delegation.

The Ukrainian delegation believes it appropriate to continue discussing the issue of accounts receivable due from Russian ship owners at the second meeting of the sub-committee on border issues.

The parties will bring the decisions agreed upon to the attention of the ship owners.

Regarding item five: the delegations of Ukraine and the Russian Federation exchanged opinions on holding the second meeting of the sub-committee on border issues in October 1996 as agreed at the first meeting of this sub-committee (August 14, 1996, Moscow).

Regarding item six:

1. The delegations have discussed the problem of navigation safety and in this context have agreed on the need to hold negotiations in the immediate future to discuss the issues of cooperation in the field of navigation, hydrographic, and hydrometeorological support for navigation safety in the Black Sea and the Sea of Azov.
2. The parties have agreed to hold the second meeting of the delegations in December 1996. The meeting time and venue will be proposed by the Russian side.
3. These minutes were drawn up in duplicate, in the Ukrainian and Russian languages.

October 17, 1996

the city of Kerch

Head of the Ukrainian Delegation

[Signature]

O.F. Motsyk

Head of the Russian Delegation

[Signature]

P.G. Dziubenko